



Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програмі «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. економічного аналізу і фінансів. – Д.: НТУ «ДП», 2025. – 14 с.

Розробниця:

– Крилова Олена Валер'янівна – доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри економічного аналізу і фінансів.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок (протокол № 1 від 02.07. 2025 р.).

## ЗМІСТ

|                                                                                                    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....                                                                 | 4  |
| 2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....                                                | 4  |
| 3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ.....                                                                          | 5  |
| 4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА<br>ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ..... | 5  |
| 5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....                                            | 5  |
| 6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ.....                                                               | 7  |
| 6.1. Шкали .....                                                                                   | 7  |
| 6.2. Засоби та процедури .....                                                                     | 8  |
| 6.3 Критерії .....                                                                                 | 8  |
| 7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ .....                                         | 12 |
| 8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....                                                           | 12 |

## 1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПР) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф18 «Бюджетна система» віднесено наступні результати навчання:

|       |                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ПР 01 | Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем                                                                          |
| ПР 04 | Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової системи, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської система страхування.                                      |
| ПР 05 | Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування) |

**Мета дисципліни** – формування у здобувачів компетентностей щодо сутності бюджетної системи і її функцій, структури, методів, джерел доходів бюджетів, напрямів та форм бюджетних видатків, витрат бюджетів на обслуговування і погашення боргових зобов'язань.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні.

## 2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

| Шифр ПРН | Дисциплінарні результати навчання (ДРН) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|          | Шифр ДРН                                | Зміст                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| ПР 01    | ПР 01-Ф18                               | знати і розуміти сутність, призначення і функціонування бюджетної системи, бюджетного процесу, бюджетного устрою, міжбюджетних відносин та системи бюджетного використання, системи доходів і видатків бюджету, бюджету як фінансового плану держави, бюджетного дефіциту та джерела його покриття                                                                                                                                      |
| ПР 04    | ПР 04-Ф18                               | знати механізм функціонування державних фінансів зокрема бюджетної системи та її структури, аналізувати та оцінювати механізм функціонування бюджетної системи країни і окремих зарубіжних країн, функціонування бюджету як фінансового плану держав, причин виникнення бюджетного дефіциту та джерел його покриття, механізм формування міжбюджетних відносин та системи бюджетного використання і системи доходів і видатків бюджету. |
| ПР 05    | ПР 05-Ф18                               | аналізувати та оцінювати бюджетні процеси, бюджет як основи фінансового плану держави стан бюджетного дефіциту та джерел його покриття, кошторисів бюджетних установ стан надходжень доходів і видатків бюджету.                                                                                                                                                                                                                        |

### 3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

| Назва дисципліни   | Здобуті результати навчання                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Б1 Мікроекономіка  | Знати та розуміти економічні концепції, принципи та інструменти мікроекономіки                                                                                                                                                                             |
| Б2 Макроекономіка  | Аналізувати стан грошово-кредитного ринку та враховувати наслідки монетарної політики в практичній діяльності                                                                                                                                              |
|                    | Оцінювати та аналізувати сучасний стан національної економіки, розуміти механізми державної економічної політики                                                                                                                                           |
|                    | Оцінювати вплив торгівельної та валютної політики держави на стан національної економіки та поведінку економічних суб'єктів                                                                                                                                |
| Ф4 Гроші та кредит | Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання фінансової інформації, вміти її аналізувати, розраховувати показники, які характеризують стан грошового обороту, грошових потоків, валютного ринку і грошово-кредитного ринку |
| Ф7 Фінанси         | Об'єктивно оцінювати фінансові та економічні процеси                                                                                                                                                                                                       |
|                    | Знати фінансовий механізм держави та його складові                                                                                                                                                                                                         |
|                    | Знати організаційну структуру управління фінансовою системою                                                                                                                                                                                               |
|                    | Аналізувати причини виникнення і зростання державного боргу.                                                                                                                                                                                               |
|                    | Ідентифікувати джерела формування доходів місцевих бюджетів                                                                                                                                                                                                |

### 4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

| Вид навчальних занять | Обсяг, години | Розподіл за формами навчання, години |                   |                   |                   |
|-----------------------|---------------|--------------------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
|                       |               | денна                                |                   | заочна            |                   |
|                       |               | аудиторні заняття                    | самостійна робота | аудиторні заняття | самостійна робота |
| лекційні              | 80            | 32                                   | 48                | 6                 | 74                |
| практичні             | 40            | 16                                   | 24                | 4                 | 36                |
| лабораторні           | -             | -                                    | -                 | -                 | -                 |
| семінари              | -             | -                                    | -                 | -                 | -                 |
| РАЗОМ                 | 120           | 48                                   | 72                | 10                | 110               |

### 5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

| Шифри ДРН              | Види та тематика навчальних занять                                                 | Обсяг складових, години |
|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
|                        | <b>ЛЕКЦІЇ</b>                                                                      | <b>80</b>               |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 04-Ф18 | <b>1. Сутність, призначення і роль бюджету</b>                                     | 8                       |
|                        | 1.1. Основи законодавства з бюджетних питань                                       |                         |
|                        | 1.2. Основи функціонування бюджетної системи України та окремих зарубіжних держав; |                         |
|                        | 1.3. Бюджетні процеси;                                                             |                         |
| ПР 01-Ф18              | <b>2. Бюджет як основа фінансового плану держави</b>                               | 8                       |

| Шифри ДРН                           | Види та тематика навчальних занять                                                | Обсяг складових, години |
|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| ПР 04-Ф18                           | 2.1. Державний кредит та державний борг;                                          |                         |
|                                     | 2.2. Основи побудови бюджетної системи України та окремих зарубіжних країн;       |                         |
|                                     | 2.3. Складання пояснювальної записки до звіту про виконання відповідного бюджету; |                         |
|                                     | 2.4. Законодавчі й інструктивні матеріали бюджетного напрямку;                    |                         |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 04-Ф18              | <b>3. Бюджетний дефіцит та джерела його покриття</b>                              | 8                       |
|                                     | 3.1. Розрахунки бюджетних доходів і витрат на всіх рівнях бюджетної системи;      |                         |
|                                     | 3.2. Форми і методи планування в бюджетних організаціях;                          |                         |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 05-Ф18              | <b>4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи</b>                          | 8                       |
|                                     | 4.1. Кошториси бюджетних установ;                                                 |                         |
|                                     | 4.2. Етапи бюджетного процесу;                                                    |                         |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 05-Ф18              | <b>5. Міжбюджетні відносини та система бюджетного використання</b>                | 8                       |
|                                     | 5.1. Організацію функціонування органів управління бюджетною системою;            |                         |
|                                     | 5.2. Резерви додаткових надходжень і економії витрат відповідного бюджету.        |                         |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 04-Ф18<br>ПР 05-Ф18 | <b>6. Система доходів бюджету</b>                                                 | 8                       |
|                                     | 6.1. Порядок фінансування установ невиробничої сфери;                             |                         |
|                                     | 6.2. Порядок планування видатків установ невиробничої сфери;                      |                         |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 04-Ф18<br>ПР 05-Ф18 | <b>7. Система видатків бюджету</b>                                                | 8                       |
|                                     | 7.1. Механізм бюджетних розрахунків на макро- та макрорівнях;                     |                         |
|                                     | 7.2. Державний кредит та державний борг;                                          |                         |
|                                     | 7.3. Побудови бюджетної системи України та окремих зарубіжних країн;              |                         |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 04-Ф18              | <b>8. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку</b>               | 6                       |
|                                     | 8.1. Пояснювальна записка до звіту про виконання відповідного бюджету;            |                         |
|                                     | 8.2. Законодавчі й інструктивні матеріали бюджетного напрямку;                    |                         |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 05-Ф18              | <b>9. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу</b>        | 6                       |
|                                     | 9.1. Розрахунки бюджетних доходів і витрат на всіх рівнях бюджетної системи;      |                         |
|                                     | 9.2. Форми і методи планування в бюджетних організаціях;                          |                         |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 05-Ф18              | <b>10. Видатки бюджету на оборону та управління</b>                               | 6                       |
|                                     | 10.1. Кошториси бюджетних установ;                                                |                         |
|                                     | 10.2. Етапи бюджетного процесу                                                    |                         |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 04-Ф18              | <b>11. Видатки бюджету на обслуговування Державного боргу</b>                     | 6                       |
|                                     | 11.1. Організація функціонування органів управління бюджетною                     |                         |

| Шифри ДРН              | Види та тематика навчальних занять                                          | Обсяг складових, години |
|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
|                        | системою;                                                                   |                         |
|                        | 11.2. Резерви додаткових надходжень і економії витрат відповідного бюджету. |                         |
|                        | <b>ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ</b>                                                    | <b>40</b>               |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 04-Ф18 | 1. Сутність, призначення і роль бюджету                                     | 4                       |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 04-Ф18 | 2. Бюджет як основа фінансового плану держави                               | 4                       |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 04-Ф18 | 3. Бюджетний дефіцит та джерела його покриття                               | 4                       |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 04-Ф18 | 4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи                           | 4                       |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 05-Ф18 | 5. Міжбюджетні відносини та система бюджетного використання                 | 4                       |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 05-Ф18 | 6. Система доходів бюджету                                                  | 4                       |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 05-Ф18 | 7. Система видатків бюджету                                                 | 4                       |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 04-Ф18 | 8. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку                | 2                       |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 04-Ф18 | 9. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу         | 2                       |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 04-Ф18 | 10. Видатки бюджету на оборону та управління                                | 4                       |
| ПР 01-Ф18<br>ПР 05-Ф18 | 11. Видатки бюджету на обслуговування Державного боргу                      | 4                       |
|                        | <b>РАЗОМ</b>                                                                | <b>120</b>              |

## 6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувачів за дисципліною.

### 6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

#### Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

|            |                      |
|------------|----------------------|
| Рейтингова | Інституційна         |
| 90...100   | відмінно / Excellent |

|         |                           |
|---------|---------------------------|
| 74...89 | добре / Good              |
| 60...73 | задовільно / Satisfactory |
| 0...59  | незадовільно / Fail       |

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

## 6.2. Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, автономії та відповідальності здобувачів за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувачі на контрольних заходах мають виконувати завдання, орієнтовані на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики, що надаються здобувачам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

### *Засоби діагностики та процедури оцінювання*

| ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ |                                                               |                                             | ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ               |                                                            |
|-------------------|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| навчальне заняття | засоби діагностики                                            | процедури                                   | засоби діагностики                 | процедури                                                  |
| лекції            | контрольні запитання за кожною темою                          | відповідь на запитання під час лекцій       | комплексна контрольна робота (ККР) | визначення середньозваженого результату поточних контролів |
| практичні         | контрольні завдання за кожною темою<br>індивідуальне завдання | виконання завдань під час практичних занять |                                    | виконання ККР під час іспиту за бажанням здобувача         |

Під час поточного контролю лекційних занять оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань.

Під час поточного контролю практичні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань та індивідуального завдання.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач під час іспиту має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

## 6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де  $a$  – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення;  $m$  – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання для  
6-го кваліфікаційного рівня за НРК**

| Опис кваліфікаційного рівня                                                                                                                         | Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Показник оцінки |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <b>Знання</b>                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |
| ♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання | Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: <ul style="list-style-type: none"> <li>- концептуальних знань;</li> <li>- високого ступеню володіння станом питання;</li> <li>- критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності</li> </ul>                                                 | 95-100          |
|                                                                                                                                                     | Відповідь містить негрубі помилки або описки                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 90-94           |
|                                                                                                                                                     | Відповідь правильна, але має певні неточності                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 85-89           |
|                                                                                                                                                     | Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 80-84           |
|                                                                                                                                                     | Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 74-79           |
|                                                                                                                                                     | Відповідь фрагментарна                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 70-73           |
|                                                                                                                                                     | Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 65-69           |
|                                                                                                                                                     | Рівень знань мінімально задовільний                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 60-64           |
|                                                                                                                                                     | Рівень знань незадовільний                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <60             |
| <b>Уміння/навички</b>                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |
| ♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних                  | Відповідь характеризує уміння: <ul style="list-style-type: none"> <li>- виявляти проблеми;</li> <li>- формулювати гіпотези;</li> <li>- розв'язувати проблеми;</li> <li>- обирати адекватні методи та інструментальні засоби;</li> <li>- збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію;</li> <li>- використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання</li> </ul> | 95-100          |

| Опис кваліфікаційного рівня                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Показник оцінки |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання                                                                                                                                                                                                                        | Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 90-94           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 85-89           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 80-84           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 74-79           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 70-73           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 65-69           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 60-64           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | рівень умінь/навичок незадовільний                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <60             |
| <b>Комунікація</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації;</li> <li>♦ збір, інтерпретація та застосування даних;</li> <li>♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово</li> </ul> | Вільне володіння проблематикою галузі.<br>Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: <ul style="list-style-type: none"> <li>- правильна;</li> <li>- чиста;</li> <li>- ясна;</li> <li>- точна;</li> <li>- логічна;</li> <li>- виразна;</li> <li>- лаконічна.</li> </ul> Комунікаційна стратегія: <ul style="list-style-type: none"> <li>- послідовний і несуперечливий розвиток думки;</li> <li>- наявність логічних власних суджень;</li> <li>- доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням;</li> <li>- правильна структура відповіді (доповіді);</li> <li>- правильність відповідей на запитання;</li> <li>- доречна техніка відповідей на запитання;</li> <li>- здатність робити висновки та формулювати пропозиції</li> </ul> | 95-100          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами.<br>Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами.<br>Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 90-94           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Добре володіння проблематикою галузі.<br>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 85-89           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |

| Опис кваліфікаційного рівня                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Показник оцінки |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Добре володіння проблематикою галузі.<br>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 80-84           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Добре володіння проблематикою галузі.<br>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 74-79           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Задовільне володіння проблематикою галузі.<br>Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 70-73           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Часткове володіння проблематикою галузі.<br>Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 65-69           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Фрагментарне володіння проблематикою галузі.<br>Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 60-64           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Рівень комунікації незадовільний                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <60             |
| <b>Відповідальність і автономія</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами;</li> <li>♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах;</li> <li>♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти;</li> <li>♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп;</li> </ul> | <p>Відмінне володіння компетенціями, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію;</li> <li>- здатність до роботи в команді;</li> <li>- контроль власних дій;</li> </ul> <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів;</li> <li>- самостійність під час виконання поставлених завдань;</li> <li>- ініціативу в обговоренні проблем;</li> <li>- відповідальність за взаємовідносини;</li> </ul> <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- використання професійно-орієнтованих навичок;</li> <li>- використання доказів із самостійною і правильною аргументацією;</li> <li>- володіння всіма видами навчальної діяльності;</li> </ul> <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем</p> | 95-100          |

| Опис кваліфікаційного рівня                                     | Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії                                                                                                                                                                   | Показник оцінки |
|-----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії | автономності, що передбачає:<br>- ступінь володіння фундаментальними знаннями;<br>- самостійність оцінних суджень;<br>- високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок;<br>- самостійний пошук та аналіз джерел інформації |                 |
|                                                                 | Упевнене володіння компетенціями (не реалізовано дві вимоги)                                                                                                                                                                                | 90-94           |
|                                                                 | Добре володіння компетенціями (не реалізовано три вимоги)                                                                                                                                                                                   | 85-89           |
|                                                                 | Добре володіння компетенціями (не реалізовано чотири вимоги)                                                                                                                                                                                | 80-84           |
|                                                                 | Добре володіння компетенціями (не реалізовано шість вимог)                                                                                                                                                                                  | 74-79           |
|                                                                 | Задовільне володіння (не реалізовано сім вимог)                                                                                                                                                                                             | 70-73           |
|                                                                 | Задовільне володіння компетенціями (не реалізовано вісім вимог)                                                                                                                                                                             | 65-69           |
|                                                                 | Рівень відповідальності і автономії фрагментарний                                                                                                                                                                                           | 60-64           |
|                                                                 | Рівень відповідальності і автономії незадовільний                                                                                                                                                                                           | <60             |

## 7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle, Zoom. інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office 365.

## 8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

### Основна література:

1. Дем'янишин В.Г., Кириленко О.П., Любодіна З.М. Бюджетна система : навч. Посіб. / Західноукр. Нац. Ун-т. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 624с.
2. Миськів Г. Бюджетна система: теоретичні та практичні аспекти: навч. Посіб. / Львів. Держ. Ун-т внутр. Справ. Львів: ЛДУВС, 2020. 272с..
3. Кучерявий А.М. Бюджетна система України в умовах економічних перетворень. Приват. ВНЗ "Європ. ун-т". - Київ, 2021. - 21 с.
4. Крилова О.В. Фінансово-монетарна трансмісія в українській економіці. /Сучасні підходи соціально-економічного, інформаційного та науково-технічного розвитку суб'єктів національного господарства: монографія / за ред. Л.М.Савчук, Л.М.Бандоріной. – Дніпро: Пороги, 2020.-с.78-98..
5. Krylova O.V. Institutional levers for financing small and medium-sized business as a component of development of depressed regions / О.В.Крилова, Л.В.Тимошенко // Економічний вісник Національного Гірничого Університету : Науковий журнал. - № 1(69) – Дніпро :НГУ-2020.-С.46-57..

6..Зянько, В. В. 3-99 Бюджетний менеджмент : навчальний посібник [Електронний ресурс] / Зянько В. В. – Вінниця : ВНТУ, 2025. – 90 с.

7. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. – Дніпро: Монолит, 2021. – 332 с

8 .Бюджетна система. Навч. посіб. /Н.І. Климаш, К.В. Багацька, Н.І. Дем'яненко та ін. за заг. ред. Т.А. Говорушко. –2-ге видання, стереотипне– Львів «Магнолія 2006», 2025. – 291 с. ISBN «Магнолія 2006»

9. Бюджетна система. Навч. посіб. /Н.І. Климаш, К.В. Багацька, Н.І. Дем'яненко та ін. за заг. ред. Т.А. Говорушко. –2-ге видання, стереотипне– Львів «Магнолія 2006», 2025. – 291 с. Крилова О.В. Державна підтримка суб'єктів господарювання для забезпечення фінансової безпеки в сучасних умовах / О.В.Крилова, О.Г.Федорова.,А.О.Борисенко // Економічний вісник Дніпровської політехніки: Науковий журнал. - №1(89) – Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка» - 2025.-С.89-98. (Index Copernicus). <https://doi.org/10.33271/ebdut/89.089>

### Інформаційні ресурси

- |                                                                                                                                      |                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| 1. <a href="https://www.nerdwallet.com">https://www.nerdwallet.com</a>                                                               | app and tips for personal budget                          |
| 2. <a href="https://encyclopedia2.thefreedictionary.com/Budget+System">https://encyclopedia2.thefreedictionary.com/Budget+System</a> | useful article about budget systems                       |
| 3. <a href="https://mof.gov.ua/uk/budget">https://mof.gov.ua/uk/budget</a>                                                           | Ministry of Finance of Ukraine                            |
| 4. <a href="https://finance-credit.news">https://finance-credit.news</a>                                                             | article about budget system                               |
| 5. <a href="https://bank.gov.ua/">https://bank.gov.ua/</a>                                                                           | National Bank of Ukraine                                  |
| 6. <a href="https://e-data.com.ua/">https://e-data.com.ua/</a>                                                                       | identification of economic entities                       |
| 7. <a href="https://www.treasury.gov.ua/ua">https://www.treasury.gov.ua/ua</a>                                                       | Official website of the State Treasury Service of Ukraine |
| 8. <a href="https://decentralization.gov.ua/">https://decentralization.gov.ua/</a>                                                   | "Decentralization of Power" website                       |
| 9. <a href="https://cost.ua/">https://cost.ua/</a>                                                                                   | The price of the state.                                   |
| 10. <a href="https://www.mof.gov.ua/uk/borgova-politika">https://www.mof.gov.ua/uk/borgova-politika</a>                              | Debt policy                                               |

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
«Бюджетна система»

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти  
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма  
«Фінанси, банківська справа та страхування»

Розробниця:  
Крилова Олена Валер'янівна

В редакції авторки

Підготовлено до виходу в світ  
у Національному технічному університеті  
«Дніпровська політехніка».  
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842  
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19